

Monika Ochwat-Marcinkiewicz, Stowarzyszenie Ekopsychologia

POROZUMIENIE KARPACKIE „KARPATY NASZYM DOMEM”

Dlaczego Karpaty ?

„(...) Potwierdzając, iż Karpaty są unikalnym naturalnym skarbem o wyjątkowym pięknie i wartości przyrodniczej, ważną ostoją różnorodności biologicznej, obszarem źródłiskowym głównych rzek, istotnym siedliskiem i ostoją dla wielu zagrożonych gatunków roślin i zwierząt oraz największym w Europie obszarem lasów pierwotnych, a także świadomi, iż Karpaty stanowią istotne środowisko przyrodnicze, gospodarcze, kulturowe, rekreacyjne oraz środowisko życia w sercu Europy, dzielone przez wielu ludzi i wiele państw (...)”

(Konwencja o ochronie i zrównoważonym rozwoju Karpat, 2003)

Jednak

Konwencja Karpacka

- Konwencja o ochronie i zrównoważonym rozwoju Karpat jest umową międzynarodową
- Konwencję zainicjowała Ukraina, następnie działania te wsparł UNEP (obecnie tymczasowy sekretariat Konwencji)
- Konwencja została podpisana przez Republikę Czeską, Republikę Węgierską, Polskę, Rumunię, Republikę Słowacką, Serbię oraz Ukrainę w Kijowie w 2003 roku

Treść Konwencji Karpackiej

Kraje podejmą współpracę w zakresie:

- Zintegrowane podejście do gospodarowania zasobami ziemi
- Ochrona i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej i krajobrazowej
- Planowanie przestrzenne
- Zrównoważone i zintegrowane zarządzanie wodami dorzeczy
- Zrównoważony transport i infrastruktura
- Zrównoważona turystyka
- Przemysł i energia
- Dziedzictwo kulturowe i wiedza ludowa
- System ocen oddziaływania na środowisko i informowania o stanie środowiska, monitoring oraz wczesne ostrzeganie
- Podnoszenie świadomości, edukacja i udział społeczeństwa

www.carpathianconvention.org

Struktura Konwencji Karpackiej

- Polska ratyfikowała Konwencję 27 lutego 2006 roku
- Konwencja weszła w życie w czerwcu 2006 roku
- Od 11 do 13 grudnia 2006 odbyła się I Konferencja Stron Konwencji
- W roku 2007 pracowały Grupy Robocze Konwencji, które opracowywały strategie i protokoły wykonawcze
- 17 - 19 czerwca 2008 - II Konferencja Stron Konwencji Karpackiej
- 25 - 27 maja 2011 - III Konferencja Stron Konwencji Karpackiej

Konferencje Stron Konwencji

I Konferencja Stron (Kijów, grudzień 2006)

- ustanowienie Karpackiej Sieci Obszarów Chronionych i jej Komitetu Sterującego

II Konferencja Stron (Bukareszt, czerwiec 2008)

- podpisanie Protokołu o ochronie i zrównoważonym użytkowaniu różnorodności biologicznej (tzw. Protokół ds. bioróżnorodności)

III Konferencja Stron (Bratysława, maj 2011)

- przyjęcie Protokołu ds. zrównoważonej turystyki oraz Protokołu ds. zrównoważonego zarządzania lasami (Polska podpisała protokoły 8 września 2011 r. w Krynicy)

Wyniki konsultacji społecznych „Udział publiczny we wdrażaniu Konwencji Karpackiej” 2005 - 2006

Zidentyfikowane problemy

Podczas konsultacji społecznych zidentyfikowano następujące problemy:

- brak zintegrowanego planowania (gospodarowanie przestrzenne, gospodarowanie odpadami, rozwój turystyki)
- zanikanie wyrazistości kulturowej regionu (postępująca globalizacja, unifikacja architektury)
- niska świadomość ekologiczna i brak odpowiedzialności za otaczające środowisko
- brak koordynacji, wspólnego planowania i realizacji działań

Zidentyfikowane działania

Podczas konsultacji społecznych zidentyfikowane zostały następujące działania:

- opracowanie strategii zrównoważonego rozwoju regionu karpackiego
- podpisanie „Porozumienia Karpackiego”
- większa aktywność Polski na arenie międzynarodowej
- utworzenie Karpackiego Funduszu Grantowego
- wdrożenie Marki Karpackiej

Strategia rozwoju Karpat

- Dotychczasowe dokumenty strategiczne (krajowe, wojewódzkie) nie uwzględniają całościowego podejścia do regionu karpackiego
- Strategia powinna zostać opracowana przez grupę ekspertów na bazie konsultacji społecznych

Argumenty za strategią:

- zapewni spójność celów i działań oraz ich koordynację i monitoring
- ukierunkuje działania różnych organizacji i instytucji
- zmobilizuje współpracę środowisk związanych z Karpatami

Porozumienie Karpackie (1)

- Podpisane 23 kwietnia 2010 r. w Rajczy
- Otwarte dla wszystkich zainteresowanych współpracą na rzecz zrównoważonego rozwoju polskich Karpat:
  - samorządy lokalne
  - administracja publiczna
  - instytucje
  - organizacje pozarządowe
  - grupy nieformalne
  - przedsiębiorstwa prywatne

Razem możemy więcej!

Członkowie Porozumienia (2)

- Porozumienia złożyło 6 organizacji:
  - Stowarzyszenie Gorce - Pieniny
  - Gorczański Oddział Związku Podhalan w Ochothnicy Górnej
  - Związek Podhalan - Oddział Górali Śląskich
  - Stowarzyszenie Jedność Beskidzka
  - Cieszyńskie Stowarzyszenie Agroturystyczne Natura
  - Stowarzyszenie Ekopsychologia
    - organizacja wiodąca Porozumienia
- obecnie do Porozumienia należy 11 organizacji

Aktywność Polski na arenie międzynarodowej

- Przyjęcie wiodącej roli w opracowaniu jednego z protokołów do Konwencji Karpackiej (np. protokołu ds. rolnictwa)
- Negocjowanie protokołów do Konwencji oraz innych dokumentów, po uprzednich konsultacjach społecznych
- Aktywizacja polskich instytucji oraz organizacji do udziału w inicjatywach wspieranych przez tymczasowy sekretariat Konwencji Karpackiej (Carpathian Sustainable Education Network, Science4Carpathians, SARD - M, Carpathian Network of Protected Areas, Carpathian Wetland Initiative)

Karpacki Fundusz Grantowy

- wspieranie tych inicjatyw społeczności lokalnych, które wpisują się we wdrażanie zapisów Konwencji Karpackiej
- może powstać ze środków firm i samorządów zlokalizowanych w regionie

Marka Karpacka

Marka Karpacka stanowi kluczowe narzędzie rozwoju zrównoważonego Karpat

Argumenty za:

- Marka Karpacka ułatwi identyfikację wysokiej jakości produktów (usług, inicjatyw, miejsc)
- marka może chronić specyficzne elementy produktów i usług przed imitacją
- symbolika Marki Karpackiej będzie powiązana z wysoką jakością, tradycją i autentycznością

Projekt

„Porozumienie Karpackie »Karpaty Naszym Domem« aktywnym partnerem dialogu obywatelskiego

Projekt na lata 2011-2014

- *Porozumienie Karpackie „Karpaty Naszym Domem” aktywnym partnerem dialogu obywatelskiego*
- **Cel projektu:** wzmocnienie i rozwój Porozumienia Karpackiego jako partnera dialogu obywatelskiego ukierunkowanego na wdrażanie Ramowej Konwencji Karpackiej w regionie
- **Okres realizacji:** kwiecień 2011 - styczeń 2014
- **Finansowanie:** ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz ze środków budżetu państwa w ramach **Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki**, Działanie 5.4 - Rozwój potencjału trzeciego sektora, Podziałanie 5.4.2 Rozwój dialogu obywatelskiego
- **Biuro projektu:** Stowarzyszenie Ekopsychologia

Wzmocnienie i rozwój Porozumienia Karpackiego

- nawiązanie współpracy z lokalnymi NGO
- badanie poziomu wiedzy o Konwencji Karpackiej i współpracy NGO z administracją
- opracowanie strategicznego planu działań na kolejne lata
- nabór kolejnych partnerów do Porozumienia

Działanie 2

Stworzenie platformy komunikacyjnej na portalu www.porozumieniekarpackie.pl

Porozumienie Karpackie "Karpaty Naszym Domem"

Porozumienie Karpackie „Karpaty Naszym Domem” zostało podpisane 23 kwietnia 2010 roku podczas I Forum Karpackiego w Rajczy w Beskidzie Żywieckim. Porozumienie ma charakter otwarty. Jego podstawowym celem jest zgromadzenie jak największej liczby organizacji i instytucji wokół ochrony i zrównoważonego rozwoju Karpat.

Karpaty to nieskażone ziemie, ostoje dzikiej przyrody, unikatowa flora i fauna, urzekający krajobraz oraz przenikające się kultury. To jeszcze niedoceniony, ogromny potencjał ekonomiczny. Zachowanie wartości kulturowych, przyrodniczych i społecznych wymaga zaangażowania i współpracy świadomych społeczności lokalnych, organizacji pozarządowych i administracji publicznej.

Zapraszamy do współpracy - razem możemy więcej!

Działanie 3

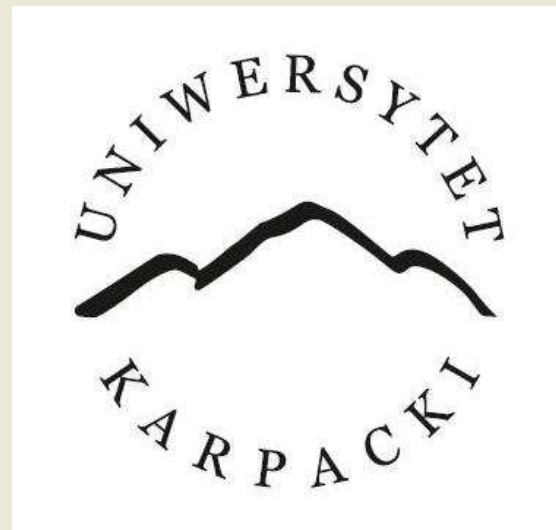
Wzmocnienie potencjału i kompetencji karpackich NGO:

- Uniwersytet Karpacki
- Szkoła Karpackich Liderów
- Doradztwo i konsultacje dla NGO

Aktualny harmonogram szkoleń

➤ www.porozumieniekarpackie.pl

Zapraszamy przedstawicieli karpackich samorządów i organizacji pozarządowych

Działanie 4

Wzmocnienie i rozwój dialogu społecznego
oraz reprezentowanie Karpat
w procesach legislacyjnych

- Grupy robocze ds. Konwencji Karpackiej
- coroczne Forum Karpackie

Grupy robocze przy Porozumieniu Karpackim

Grupa ds. rolnictwa

Opracowanie prawnych mechanizmów wspierających wspólne gospodarowanie oraz rozwój produktów tradycyjnych.

Grupa ds. turystyki

Opracowanie koncepcji i wdrożenia Szlaku Kultury Wołoskiej

Grupy robocze przy Porozumieniu Karpackim

Grupa ds. ochrony przyrody

Opracowanie mechanizmów współpracy służb ochrony przyrody na obszarze polskich Karpat, służących efektywniejszemu działaniu oraz prowadzących do silniejszego zaangażowania społeczności lokalnych.

Grupa ds. dziedzictwa kulturowego

Opracowanie mechanizmów służących ochronie i promocji autentycznej kultury oraz wzmocnieniu tożsamości karpackiej wśród mieszkańców regionu.

Grupy robocze przy Porozumieniu Karpackim

Grupa ds. udziału publicznego

Opracowanie mechanizmu wspierającego
aktywne uczestnictwo społeczności
lokalnych w podejmowaniu decyzji i
wdrażaniu zapisów Konwencji Karpackiej

Karpaty Łączą

KARPATY ŁĄCZĄ

mechanizm konsultacji i współpracy dla wdrażania Konwencji Karpackiej (KIK/32)

SWISS

CONTRIBUTION

*Projekt współfinansowany przez Szwajcarię
w ramach szwajcarskiego programu współpracy
z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej*

Działanie 1:

**Wdrażanie Konwencji Karpackiej:
platforma konsultacji i współpracy**

Główne działania

Grupy Robocze Koalicji dla Wdrażania Konwencji Karpackiej

3 grupy (po 3 spotkania):

- Turystyka
- Dziedzictwo kulturowe
- ???

Główne działania

Krajowy Plan Działań dla protokołu ds. bioróżnorodności

1. I wersja planu opracowana przez wyłonionych ekspertów;
2. Konsultacje społeczne dla środowisk związanych z regionem karpackim;
3. II wersja planu opracowana przez wyłonionych ekspertów;

Główne działania

Karpacka Rada Naukowa

Dla kogo?

Uczelnie wyższe

Instytuty naukowe

Parki Narodowe i krajobrazowe

Administracja publiczna

Rola?

Opiniowanie, konsultowanie, wdrażania wspólnych inicjatyw, wspieranie projektów NGO i administracji publicznej

Główne działania

Szkolenia „Mediacje środowiskowe” i „Karpacki Lider”

Dla kogo?

Przedstawiciele NGO i samorządów 195 gmin objętych Konwencją Karpacką

Po co?

Wzmocnienie kompetencji społeczności lokalnych w zakresie reprezentowania interesów Karpat, wdrażania efektywnych projektów i rozwiązywania problemów na poziomie lokalnym

Główne działania

Forum Karpackich Gmin

Dla kogo?

Dla włodarzy i urzędników Karpackich Gmin

Po co?

Wzmocnienie poczucia tożsamości karpackiej, nawiązanie efektywnych relacji, poczucie wspólnych celów i wypracowanie wspólnych pomysłów na rozwój lokalny i zdobywanie funduszy

Po za tym

Międzynarodowa Grupa Robocza Konwencji Karpackiej

Konkursy "Karpacka Gmina" i "Tożsamość Karpacka"

Karpacki Uniwersytet Otwarty

ZAPROSZENIE

- Dla każdego, kto wie, że każdy z nas na co dzień ma wpływ na przyszłość regionu;
- Dla każdej instytucji i organizacji, która nie chce czekać aż nasze Karpaty zostaną nieodwracalnie zniszczone;
- Dla Ciebie, jeśli .... zechcesz się zaangażować!

ponieważ .....

Karpaty są naszym domem!

Biuro projektu: Stowarzyszenie Ekopsychologia

Monika Ochwat-Marcinkiewicz

tel. 0 604 936 349

e-mail: karpaty@ekopsychologia.pl

adres korespondencyjny:

ul. Grabina 6/18, 32-840 Zakliczyn

www.porozumieniekarpackie.pl